

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1712

Q. 231. Quid addendum sit circa casus reservatos Papæ, præsertim per
Bullam cœnæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42433

e. 7. n. 360. Diana p. 10. r. 14. R. 8. vocant probabile, cum quia talis pœna videtur imponi contemptoribus legis aut contumacibus, quales non sunt, qui ignorant legem vel pœnam annexam, cum etiam quia si lex vel pœna sit invincibiliter ignorata, non videtur voluntariè transgressus talem legem, prout pœnalis est, cum de ea non cogitaverit, ergo nec erit talem pœnam promeritus, quæ ordinariè non est debita tali peccato, sed per accidens est annexa. Hæc sententia procedit ex suppositione, quod detur reservatio purè pœnalis, quod n. 1602. negavi Tamen,

§. 2. Quamvis reservatio non sit purè pœnalis sed simul medicinalis adhuc putant aliqui non incurri ab ignorante, quod *Quintanadv. Diana, Burgh.* cent. 3. casu 31. vocant probabile, quia semper videtur esse pœna extraordinaria: Sed absolutè tenendum est cum communissima, incurri quod clarum esse & in praxi notum dicit *Aversa* q. 17. f. 1. putantque *Hurt.* & alii oppositum esse improbabile, quia per talem reservationem, quæ potiùs est medicina quàm pœna, absolutè & antecedenter tollitur jurisdictionis à Confessario, propter bonum commune.

Q. 231. Quid addendum sit circa casus reseratos 1609. *Papæ, præsertim per Bullam cœnæ. R. seqq. §. 1.* Quamvis nulli casus reserventur Papæ, nisi sint mortales & in actum externum prodeant, ut dictum est à num. 1604. tamen reservantur, quamvis sint planè occulti, ut patet ex his propositionibus ab *Alex. VII.* damnatis: Tertia Sententia asserens Bullam cœnæ solum prohibere absolutionem hæresis & aliorum criminum, quando publica sunt, & id non derogare facultati Tridentini,

vide *Sover*
p. 3. l. 6. n. 735.

in qua de occultis criminibus sermo est, visa & tolerata est. Quarta. Prælati regulares possunt in foro conscientie absolvere quoscumque sæculares ab hæresi occulta & ab excommunicatione propter eam incursum. Et doctrinam his damnatis propositionibus contrariam optimè firmat *Du Bois* super illas propositiones, qui videri potest.

1610. §. 2. Casus extra Bullam cœnæ reservati Papæ sunt plurimi, & quotidie fiunt plures per speciales Constitutiones, quæ etiam his temporibus emanant: v. g. nunc reservatur Papæ excommunicatio lata in illos, qui propositionem aliquam ex damnatis ab *Alex. VII. Innoc. XI. Alex. VIII.* docuerint, defenderint vel de tractaverint, nisi forsan oppugnando. Antiquo casus fusè enumerat *Filliu. tr. 15. Breviùs Chapeau. De cas. reserv. p. 1. c. 5. q. 1. Brevissimè pleurosq. Busenb. l. 7. c. 2. d. 4. a. 3. De violenta manuum injectione in Clericum plura habet *Busenb. ibidem*, ubi etiam aliqua addam. De simonia dixi l. 3. p. 1. à n. 214. 220. De duello, & ad illud quoquo modo, etiam solo aspectu concurrentibus, dixi ibidem à n. 843. 847. De negligentibus denunciationem hominis suspecti de hæresi, vel Sacerdotis occasione confessionum sollicitantis ad turpia, dixi l. 2. n. 215. 216.*

1611. §. 3. A casibus Papæ reservatis extra Bullam cœnæ absolvere possunt Confessarii Societatis JESU, secundùm dicta n. 1582. Quid possint alii Regulares, peti debet ex illorum privilegiis.

1612. §. 4. Bulla cœnæ est Decretum, quod Papa omni anno die cœnæ Domini, sive Jovis sancto renovat, per quod fert censuras & reservationem in quædam crimina. Auctor Bullæ cœnæ

igno

ignoratur; cœpit autem ferri à tempore *Martini V.* anno 1420. Et declaravit *Pius V.* antiquam durare usque ad promulgationem novæ. Bullam cœnæ dabo ad longum l. 7. n. 1. Hic notabo aliqua circa præcipuos casus in Bullæ cœnæ contentos.

§. 5. Reservatur in ea, hæresis formalis tantum, per quam quis cum pertinacia tuetur errorem agnitum; unde ab illis, qui non habent specialem facultatem, absolvi possunt hæretici materiales, quales dari etiam in Germania, dixi l. 2. n. 94. quamvis fortè per neglectum inquirendi aut alio modo peccarint mortaliter non admittendo fidem, talis enim casus, licet sit peccatum mortale contra fidem, tamen non est verè casus Bullæ, cum non sit hæresis formalis. Et idem est de eo, qui absque errore interno negat fidem, quamvis enim peccet contra fidem & pro foro externo præsumatur esse hæreticus, tamen pro foro conscientie non incurrit pœnas nec reservationem hæresi impositam, communis cum *Viva* ad prop. 3. *Alex. VII.* & De Jubil. q. 11. a. 1. n. 7. Au autem manifestans suum dubium in fide; incurrat, dicitur num. 1651.

§. 6. Casus omnes reservati Papæ habent annexam excommunicationem, & propter hanc reservantur, *Sansh.* in Decal. l. 2. c. 8. n. 3. c. 11. n. 1. *Chapeav.* c. 4. *Aversa* q. 17. l. 2. *Castrop.* tr. 4. d. 4. p. 3. *Gob.* t. 7. n. 360. *Viva* De Jubil. q. 11. a. 1. Quod certum videtur de casibus Bullæ cœnæ, nam initio semper ponitur, *Excommunicamus* &c. & tum in fine Bullæ additur, quòd absolutio à prædictis sententiis, nempe excommunicationis, reservetur soli Pontifici, ergo reservan-

tur propter illam censuram : hinc si peccatum non sciverit censuram esse annexam, aut de illa non cogitarit, quando peccabat, non incurrit censuram, ergo nec reservationem, à talibus enim pœnis excusat ignorantia & inadvertentia, uti dixi l. 1. à n. 767. & præter ibi citatos docent *Aversa* l. 1. *Tamb.* in Decal. l. 1. c. 2. §. 10. n. 9. *Stoz* l. 2. n. 60. Atque idem est, si propter metum vel quamcumque aliam causam non incurritur censura, tum enim etiam non incurritur reservatio papalis, *Suar.* De pœn. d. 29. f. 2. n. 11. *Sanch.* in Decal. l. 2. c. 8. n. 3. & 5. *Tamb.* De cas. reserv. c. 5. §. 1. *Diana* p. 9. t. 6. R. 13. *Castrop.* *Gob.* & *Stoz* suprâ, *Dicast.* De pœn. d. 11. à n. 19. Et quamvis ignorantia legis sit vincibilis & mortaliter culpabilis, dummodo non sit crassa, adhuc probabile est excusare à censura, secundum dicta l. 1. n. 770. & dicenda de censuris. Aliud est de casibus reservatis ab Episcopo vel Prælato regulari, etiam habentibus annexam censuram, mens enim horum est, ut quamvis non incurritur censura, peccatum maneat reservatum, censuram enim addunt, ut reservatio gravior & difficilior, *Tamb.* & *Stoz* n. 61.

1615. §. 7. *Laym.* *Gob.* & alii probabiliter dicunt Bullam cœnæ, quoad libros, quibus hæresis inspersa est & non ex professo defenditur, non esse in eo rigore receptam in Germania, adeoque lectionem talis libri non esse verè casum Bullæ reservatum.

1616. §. 8. Quamvis in Jubilæo vel aliàs concedatur facultas generalis absolvendi, à quibuslibet peccatis & censuris, non intelliguntur reservata uti habet communis, quia specialiter excepta requirunt specialem concessionem. Quando

additur generaliter, etiam à reservatis Sedi Apostolicæ, non intelliguntur casus Bullæ cœnæ, Ugol. Suar. Sanch. c. 12. n. 13. Chapeav. p. 1. c. 4. Viva suprâ, quia etiam talis facultas generalis non censetur se extendere ad ea, quæ specialiter eximuntur. Quando additur generaliter, ab omni excommunicatione Papæ reservata, ac etiam à casibus Bullæ cœnæ, si non fiat expressa mentio de facultate absolvendi etiam ab hæresi, adhuc dicunt Sanch. n. 10. Lugo d. 20. n. 162. Gregorium XIII. declarasse hanc non censi concessam, sicuti enim hæresis maximè speciali reservatione eximitur, ita exigit specialem & expressam pro absolutione facultatem, quod operosè persuadere nititur Viva: Sed alii in hoc ultimo contradicunt; & Tannerus d. 6. n. 123. dicit non esse dubitandum pro Germania, quòd concessa ad casus Bullæ cœnæ etiam intelligatur ad hæresin & lectionem librorum hæreticorum, cum illius facultatis usus in Germania sit maximè necessarius & ferme unicus. Si detur facultas ad omnia peccata & censuras, per censuras non intelligitur suspensio, sed tantùm illæ censuræ, intelliguntur, quæ per se impediunt absolutionem à peccatis, Aversa f. 7. Nec intelligitur ulla irregularitas, uti dictum est n. 1458.

§. 9. Trident. sess. 24. c. 6. De Reform. dat facultatem Episcopis quoscumque sibi subditos absolvendi à casibus occultis Sedi Apostolicæ reservatis, etiam ab hæresi, & consequenter etiam à reliquis casibus Bullæ cœnæ: quæ facultatem perdurare dicunt Dicast. De cens. d. 3. n. 139. Tann. n. 121. & alii. Hinc inferunt cum Wagnerck apud Gob. n. 371. litt. B. obtentâ ab Episcopis hac facultate, quæ ipsis jam est ordinaria

1617.

naria

naria, etiam nos posse ab istis casibus occultis
absolvere. Sed (præterquam quòd hoc fit ca-
rùm ad casus occultos) quia gravissimi Aucto-
res cum *Suar. De cens. d. 21. f. 3. n. 5. Sanchez*
11. à n. 26. *Aversa q. 17. f. 6.* referunt Romæ
censuram esse, quòd facultas illa revocetur per si-
gulas Bullas cœnæ, secundùm ea, quæ n. seq.
cam & consentit *Viva ad prop. 3. Alex. VII.*
4. non videmur tutò posse ex hoc fundamen-
tum procedere. Solent tamen Episcopi Romæ per
re & obtinere ad quinquennium speciales fa-
cultates absolvendi ab hæresi & cæteris casibus
Bullæ cœnæ, etiam quando publici sunt, quæ
etiam possint aliis communicare, secundùm
cœnæ à n. 1598. Ac similes etiam facultates habe-
nt Nuntii Apostolici pro tempore suæ Legationis
quas etiam possint aliis committere, à quibus
nobis communicetur vel committatur facultas
absolvendi ab hæresi & aliis casibus Bullæ, tu-
tum procedemus: De cætero.

1618. §. 10. Videtur dicendum cum *Aversa q. 17.*
f. 6. quòd à casibus, qui verè sunt Bullæ cœnæ
absolvere non possint ulli Regulares, per se lo-
quendo, quia facultates qualescumque sine
concessa sive quomodocumque communicata
ad absolvendum ab hæresi & casibus Bullæ cœ-
næ, omni anno revocantur per promulgatio-
nem novæ Bullæ, privilegium enim, quòd nul-
læ facultates censeantur revocatae per Bullam
cœnæ, quæ in futurum emanabit, erat tantum
vivæ vocis, & revocatum est per *Urbanum VIII.*
ut fatetur novum *Comp. nostrum privilegio-*
rum v. *Bullæ cœnæ §. 2.* Et respectivè ad alios
etiam Mendicantes declaravit *S. Congregatio*
eodem *Urb. VIII. 7. Nov. 1628.* ut refert *Martini*

gert in Praxi pastorali pag. 1122. & fatetur Bona-
gratia in Summula Regul. v. Absolutio pag. 177.
per confirmationem privilegiorum apud Re-
gulares datam vel fortè dandam post *Tridenti-*
num, non revixisse facultatem absolvendi à re-
servatis in Bulla cœnæ, utpote quæ tollatur per an-
nuam ipsius Bullæ publicationem. Et eadem S. Con-
greg. 15. Junii 1647. approbante *Innoc. X.* ite-
rum declaravit id esse conforme Constitutioni-
bus factis de mandato *Clementis VIII. Pauli V.*
Urb VIII., uti refert *Mang.* pag. 1156.

Objicies. Varii Pontifices concesserunt Regu-
laribus facultatem absolvendi ab hæresi & casti-
bus Bullæ cœnæ, & simul privilegium, ut per
Bullam cœnæ non censeatur talis facultas re-
vocari. Speciatim *Julius III.* 22. Oct. 1552. per
Bullam, *Sacræ Religionis* dat Societati *JESU* fa-
cultatem quoscumque à castibus hæresis & aliis con-
tra fidem, & consequentibus censuris quibuscumque
absolvendi: confirmans autem omnia privilegia
& facultates à quocumque nobis concessas ad-
dit, *Illis perpetuæ & inconcussæ firmitatis vobis ad-*
dicimus, illaque inviolabiliter observari, & sub quibus-
vis derogationibus, revocationibus, suspensionibus,
alterationibus, decretis, declarationibus, ac litteris
Apostolicis, etiam quasvis clausulas generales vel spe-
ciales, etiam derogatoriæ derogatorias, efficacio-
res & insolitas, ac etiam irritantia decreta, sub qua-
cumque verborum forma & expressione in se continen-
tibus, ac Cancellariæ Apostolicæ regulis seu constitu-
tionibus Apostolicis, quomodolibet pro tempore factis
& editis, ullo unquam tempore comprehendi, aut eis
in aliquo derogari seu ea revocari aut alterari nullate-
nus posse. Similes confirmationes dederunt no-
bis vel aliis aliis Pontifices, quas communica-
mus.

mus.

mus, uti retuli l. 1. n. 857. R. Hæ concessione
 omnes non obligant sequentes Pontifices, quæ
 æqualem cum prioribus potestatem habent, &
 revocant formâ, quâ volunt, dummodo suffi-
 cienter significant mentem suam etiam ad non
 aliosque Regulares extendi, hoc autem secu-
 dum dicta n. 1464. sufficienter significant per
 hoc, quod in singulis Bullis cœnæ dicant totam
 potestatem absolvendi quibuscumque Ecclesiasticis
 secularibus, & quorumvis Ordinum etiam mendi-
 cantium ac militiarum Regularibus, etiam Episcopi-
 li vel aliâ majori dignitate præditis. De privilegio
 autem subjungitur. Quæ omnia, quoad hoc, et
 rum omnium tenores, ac si ad verbum, nihil penitus
 omisso inferrentur, præsentibus pro expressis haberi-
 tes, penitus tollimus & omnino revocamus. Hinc
 etiam inferuntur Mendicantibus, q. 5. c. 5. c. 5. c. 5. c. 5.
 etiam inferuntur Mendicantibus, q. 5. c. 5. c. 5. c. 5.
 vocata omnia etiam remuneratoria &c. omnia
 Regularium privilegia, quantum Bullæ cœnæ
 concernunt. Videri possunt dicta l. 1. à n. 857.

Instabis. Si talis facultas tollatur per quamlibet
 Bullam annuam, frustra data esset ab illis
 Pontificibus scientibus quotannis emanantem
 eam Bullam: hinc etiam Sixtus V. & Clemens
 VIII. renovationi Bullæ expressè addiderunt
 nisi in privilegiis casus in Bulla contenti expressè con-
 cederentur, quam conditionem sequentes Pon-
 tifices, qui omittunt, videntur subintelligere,
 inquit Layman. R. n. seq. nam valet pro tempo-
 re vitæ talis Pontificis. Sixtus autem & Clemens
 specialiter favebant Regularibus, hinc addide-
 runt clausulam illam ipsis faventem, quam
 cum reliqui Pontifices omittant, utanturque
 verbis universalibus, quæ comprehendunt etiam
 am casus per privilegia Regularibus concessos.

hi sub Bullam cœnæ revocantem cadunt. Sub eam tamen non cadunt facultates, quas Papa Nuntiis vel Episcopis concedit ad certos annos, nam dantur cum voluntate præveniendi revocationem talis Bullæ emanaturæ.

§. 11. Putarunt *Becanus, Perlinus* & alii Bullam cœnæ non esse receptam in quibusdam Germaniæ locis; & speciatim de Bavaria id asserunt *Tann. & Laym.* l. 1. tr. 5. p. 2. c. 5. n. 2. quoad aliqua. Quod etiam de aliis locis dicunt multi cum *Marchantio* in *Tribun.* tr. 2. tit. 4. q. 8., etiam ideo, quia deest sufficiens illius apud populum promulgatio. Sed ex dictis l. 1. n. 579. constat ad obligandos per eam omnes satis esse, quod Romæ promulgetur, & alibi constet de hoc & de casibus in ea contentis. Confessarii autem, præsertim Regulares, qui uti deberent privilegio absolvendi, satis sciunt de Bulla revocante, cum in domibus eorum debeat esse publicè exposita.

§. 12. *Laym. Perlân. Gob.* & alii docent etiam ideo posse Nos & quoscumque approbatos in Germania absolvere ab hæresi & lectione librorum prohibitorum, quia hinc non est facilis, imò plerumque est moraliter impossibilis accessus ad Papam, ob sumptus magnos, jacturam rei domesticæ, molestias & pericula viæ &c. Neque ideo est obligatio scribendi Romam, quod aliqui volunt, nam quamvis id facile fieri posset, tamen tenent satis multi cum *Dicast. De cens.* d. 3. n. 57. & *Castrop.* tr. 4. d. 4. p. 3. §. 5. n. 7. id non esse opus, præsertim cum litteræ sint expositæ periculo publicationis. Nec propterea est obligatio accedendi Episcopum, quod etiam aliqui volunt, nam ad Episcopum remittimur

pro solo casu percussionis Clerici, uti notatur
Suar. Mol. Sanch. in Decal. l. 2. c. 13. n. 9. Contra
 est, nam quia difficilis est Romam recursus, ideo
 Papa in his partibus dat Nuntio Apostolico
 Episcopis specialem facultatem aliis commu-
 nicabilem ad casus Bullæ cœnæ, ergo certum
 videtur ex mente Papæ non omnes habere fa-
 cultatem illam.

1621. §. 13. *Gob. tr. 7. à n. 355.* docet casus, qui
 valde frequenter contingunt, non solere reser-
 vari, præsertim Papæ, & inde infert lectiones
 librorum prohibitorum in Germania non esse
 reservatam. Idem etiam dicit *Laym. de hæresi*
 quæ in his partibus nimis frequens est. Contra
 est 1. nam hæresis formalis, quæ sola reser-
 vatur, non est ita frequens. 2. Casus etiam me-
 diocriter frequentes reservari possunt Papæ
 uti quibusdam Episcopis reservatur homici-
 dium, percussio Clerici, furtum sacrilegum, for-
 tæ etiam ideo, ut frequentia emendetur. 3. Cer-
 tum est ex praxi Romana, item dioecesi
 multis locis, etiam pro Germania reservari
 hæresin.

1622. §. 14. Dubitant aliqui, an omnibus illis
 non obstantibus possint saltem Prælati Regu-
 lares suos subditos absolvere ab hæresi occultâ
 & aliis occultis casibus Bullæ cœnæ, nam quæ
 quid jure communi possunt Episcopi cum suis subditis
 possunt Prælati regulares circa suos, *Suar. De Relig.*
t. 2. l. 2. c. 39. t. 4. l. 2. c. 15. Viva ad prop. 4. Alex.
VII. Et prop. 4. damnata, quam retuli n. 1609
 solum loquitur de absolutione sæculariû, hinc
Bonagrata supra pag. 162. multis contendit
 posse. Sed dicendum non posse, quia Bulla cœ-
 næ excommunicat omnes hæreticos, quocumque

que nomine censeantur, & tum absolutionem illius aliorumque casuum reservat soli Romano Pontifici, derogando quoad hoc omnibus privilegiis quorumcumque, etiam *Episcopali vel alia majori dignitate præditorum*, ita cum plurimis aliis *Suar. Sanch. c. 11. n. 7. Diana p. 3. tr. 2. R. 122. Viva suprâ Mendo q. 4.* dicens sententiam *Bonagratiæ* non ampliùs esse probabilem.

§. 15. In articulo, vel etiam secundùm dicta 1623.
n. 1561. in periculo mortis possunt Sacerdotes omnes absolvere à quibusvis casibus etiam *Bullæ cœnæ*, quia tum nihil reservatur, uti constat ex *Trid. sess. 14. De pœn. c. 7.* Attamen tum observanda sunt hæc tria, 1. Ut detur cautio de satisfaciendo parti læsæ, vel pignoratitia vel fide jussoria, vel si hæ fieri non possint, juratoria. 2. Ut fiat juramentum de obediendo mandatis Ecclesiæ: per quod tamen non imponitur nova obligatio servandi quæcumque præcepta Ecclesiæ, sed illud solum, quod absolvens vel Superior injunxerit, nempe ne iterum illud crimen patret. 3. Ut absolvendus juret per se ipsum componere coram Papa, quando poterit, ut nempe opportuna medicina adhibeatur & imponatur satisfactio debita, alioquin reincidat in excommunicationem, ita quoad omnia *Sanch. c. 13. à n. 17. Ubi à n. 31.* adhuc notat sequentia, 1. Supradicta onera tum tantùm imponi, quando ratione necessitatis datur absolutio, non autem si detur in Jubilæo vel ex privilegio, nisi expressè injungatur. Vide dicta à n. 1453. 2. Qui v. g. destitutus usu rationis ista præstare non potest, est nihilominus absolvendus. 3. Quamvis Confessarius non imponat ista, valet absolutio: ita etiam *Aversa q. 17. l. 7. in fine.*

1624.

§. 16. Si extra periculum mortis aliud impedimentum perpetuum vel diuturnum quominus habens reservatum, per seipsum sistat Papæ, v. g. quia est impubes, senex, pauper, pateretur grave aliud damnum, *Abb. Anchar. Felin. Angel. Nav. Sil. Tabien. Covarr. Henr. Suar. Ugol. Castrop. Carden.* in 1. crisi d. 80. n. 4. *Dicast.* d. 11. n. 265. dicunt posse absolvi ab Episcopo suo: (*Viva* n. 7. & alii contra alios putant etiam ab alio inferiore, si non detur recursus ad Episcopum) & consentit *Sanch.* num. 37. excipiens solam hæresin, putat enim pro haereticis teneri Romam recurrere per procuratores vel litteras, sed exceptionem illam rejiciunt *Castroft. Dicast.* n. 268. *Aversa* f. 5. id enim Episcopo conceditur in jure *Cap. Eos qui. Cap. Mulieres. Cap. Quamvis. Cap. De cætero. De sent. et comm. sine ulla distinctione.* Quod si adiri possit Nuntius Apostolicus, *Nav. Côn. Bonac. L.* *Dicast.* n. 266. negant esse obligationem huiusmodi adeundi, quia sicuti Episcopus, ita etiam Nuntius id potest per delegationem Papæ: è contra alii cum *Aversa* f. 5. dicunt adeundum Nuntium, quia specialiter constitutus est in partibus, ut sit loco papæ, & *Cap. Quamvis.* dicitur posse pœnitentem absolvi, quando non potest adire Pontificem & Legatum.

1625.

Q. 232. Quid addendum sit circa casus Episcopis reservados. &c. seqq. §. 1. De jure communi reservados in omni diœcesi, refert *Dicast.* de censur. d. 3. à num. 222. sed *Chapeav.* p. 1. c. 5. q. 2. concludit nunc tantum esse hos duos, nempe crimen incendiarii & peccatum, ob quod solennis pœnitentia est indicenda, quod tamen nunc etiam non amplius est in usu: unde *Fil.*